

BIBLIOGRAFIE

1. DINU, M. *Comunicarea. Repere fundamentale*. București: Ed. Orizonturi, 2007.
2. DRAGNEA, A., coord. *Educație fizică și sport: teorie și didactică*. București: Ed. FEST, 2006.
3. DRĂGAN, I. *Paradigmele comunicării de masă*. București: Casa de Editură și Presă „Șansa”, SRL, 1996.
4. FISKE, J. *Introducere în științele comunicării*. Iași: Ed. Polirom, 2003.
5. MUCCHIELLI, A. *Arta de a comunica*. Iași: Ed. Polirom, 2015.
6. PERETTI, A.; LEGRAND, J-A.; BONIFACE, J. *Tehnici de comunicare*. Iași: Ed. Polirom, 2001.
7. RAȚĂ, G. *Didactica educației fizice și sportului*. Ed.II-a, revăzută și adăugită. Iași: Ed. PIM, 2008.
8. SFEZ, L. *O critică a comunicării*. București: Ed. Comunicare.ro, 2002.
9. ȘTEFĂNESCU, S. *Sociologia Comunicării*. Târgoviște: Editura Cetatea de Scaun, 2009.
10. TRAN, V.; STĂNCIUGELU, I. *Teoria Comunicării*. București: Editura Comunicare.ro, 2003.
11. LE COADIC, Y. *Știința Informării*. București: Ed. Sigma, 2004.

ROLUL ȘI LOCUL EDUCAȚIEI FIZICE DE SPECIALITATE A POMPIERILOR MILITARI ÎN FORMAREA PROFESIONALĂ CONTINUĂ A ACESTORA

*Neacșu Traian-Bogdănel, Ofițer specialist, profesor educație fizică și sport
Inspectoratul pentru Situații de Urgență „Căpitan Puică Nicolae” al Județului Argeș
doctorand, UPS „Ion Creangă” din Chișinău*

CZU: 796.011.1:614.84

Abstract

Physical education specific to military firefighters is a component of the training process within the intervention units, as well as in the educational process within the training institutions of military fire managers. Regardless of the type of emergency, the military firefighter will not be able to achieve his mission objectives without acquiring practical skills in the use of all categories of accessories and intervention materials, unless he acquires his techniques to act in a mode of speed, resistance, skill, coordination, strength often in the context of temporary isolation, particularly difficult conditions, all against the background of an exceptional physical condition.

Key-words: Physical Education, training, military firefighter.

Formarea profesională a pompierilor are ca scop dobândirea și menținerea statutului profesional de cadru militar prin dezvoltarea de competențe în domeniul de activitate și reprezintă totalitatea activităților de învățare realizate pe parcursul carierei, pentru îndeplinirea misiunilor și atribuțiilor postului.

Formarea profesională continuă se desfășoară pe trei paliere:

- pregătirea de specialitate;
- tragerile cu armamentul;
- educația fizică.

Educația fizică este o componentă a educației generale, integrate, alături de educația intelectuală, educația morală, educația estetică și educația tehnico-profesională. Între toate aceste componente există - logic - interdependență, relații reciproce, ele formând un întreg, un sistem. Educația fizică poate influența extraordinar de mult sfera intelectuală a personalității umane, dar și celelalte sfere (mai ales morală și estetică). Sensul principal al relației în cadrul componentelor menționate este de la educația fizică către celelalte și nu invers [2, p. 10].

Educația fizică este activitatea care valorifică sistematic ansamblul formelor de practicare a exercițiilor fizice în scopul măririi, în principal a potențialului biologic al omului, în concordanță cu cerințele sociale [1, p. 19].

Educația fizică are mai multe subsisteme, determinate, în principal, de ontogeneza umană. Este vorba de:

- *educația fizică a tinerei generații (preșcolară, școlară și universitară);*
- *educația fizică militară;*
- *educația fizică profesională;*
- *educația fizică a adulților;*
- *educația fizică a vârstei a treia;*
- *educația fizică independentă [2, p. 12].*

În cazul nostru, subiectul este pompierul militar, iar referirile se axează pe educația fizică militară, în general și pe educația fizică a pompierilor, în special.

În ceea ce privește educația fizică militară, majoritatea lucrărilor din domeniu se axează pe educația fizică a cadrelor din sistemul de apărare națională și într-o mai mică măsură pe educația fizică a cadrelor militare din sistemul de ordine publică, deși, în componența acestuia din urmă, intră numeroase categorii de personal: polițiști, jandarmi, pompieri, civili etc.

În sistemul de ordine publică, o structură subordonată deosebit de importantă a Ministerului Afacerilor Interne este reprezentată de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, care a luat naștere pe 15 decembrie 2004 prin fuzionarea Comandamentului Protecției Civile cu Inspectoratul General al Corpului Pompierilor Militari.

Resursele bibliografice în domeniul educației fizice, atât de necesare în cadrul acestui sistem, se regăsesc sub forma ordinelor sau regulamentelor, literatura de specialitate fiind, din păcate, precară și tratând cu preponderență pregătirea fizică a polițiștilor și jandarmilor, unde temele sunt axate în special pe atletism, gimnastică, jocuri sportive și autoapărare, pompierii fiind nevoiți, în multe cazuri, să „împrumute” forme și mijloace de pregătire specifice altor arme.

Educația fizică în Ministerul Afacerilor Interne se desfășoară în conformitate cu prevederile *Ordinului ministrului de stat, Ministrului Administrației și Internelor nr. 154 din 03.03.2004 privind activitățile de educație fizică și sport în Ministerul Administrației și Internelor*. Deși au existat și există preocupări ale specialiștilor, ordinul suferind modificări și completări ulterioare, totuși, acestea sunt insuficiente și cu puține referiri la educația fizică a pompierilor, direcțiile principale fiind stabilite la modul general pentru toate armele, cu un conținut structurat pe trei componente fundamentale: *pregătirea fizică generală* (atletism, gimnastică și jocuri sportive) și *pregătirea fizică specifică* (autoapărare, culturism, exerciții fizice specifice armelor, înot, orientare sportivă, schi) și *pregătirea fizică de tip special* (alpinism, parașutism, scafandrierie). Consider că folosirea termenului de *pregătire fizică*, deși pare că are rezonanță, este incorectă la educația fizică, acesta fiind specific antrenamentului sportiv, implicit sportului. Mai mult decât atât, este un element de conținut, o componentă a antrenamentului sportiv alături de *pregătirea teoretică, pregătirea tehnică, pregătirea tactică, pregătirea psihologică* etc.

Cu alte cuvinte, nu trebuie confundată educația fizică cu antrenamentul sportiv, iar termenii specifici, deja consacrați uneia, să nu fie folosiți pentru cealaltă activitate, între ele existând diferențe evidente.

Noile transformări pe linia intervenției în situații de urgență, impuse de schimbările radicale declanșate în ultimii 20 de ani, vizează diversitatea, amploarea și intensitatea acestora, în care resursa umană rămâne prin excelență fundamentală.

În acest sens, este de apreciat preocuparea și implicarea Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, care, în limita competențelor, a efectuat demersuri și a emis ordine de linie prin conținutul cărora s-a încercat ameliorarea pregătirii prin intermediul educației fizice și adaptarea acesteia la cerințele moderne și la specificul armeei pompieri.

Este necesar să se conștientizeze că, indiferent de tipul situației de urgență, pompierul militar nu-și va putea îndeplini obiectivele misiunilor fără a dobândi deprinderi practice de utilizare a tuturor categoriilor de accesorii și materiale de intervenție, dacă nu își va însuși tehnicile de acțiune în regim de viteză, rezistență, îndemânare, coordonare, forță, de multe ori în contextul unei izolări temporare, unor condiții deosebit de dificile și chiar periculoase, toate pe fondul unei condiții fizice de excepție.

Constituind baza de plecare a întregului proces de pregătire pentru astfel de situații, subsistem al educației fizice și sportului, educația fizică specifică efectivelor de pompieri militari este o componentă a procesului de instruire în cadrul unităților de intervenție, dar și a procesului de învățământ în cadrul instituțiilor de formare a cadrelor militare pompieri. Acest proces valorifică ansamblul formelor de activitate colectivă sau individuală ce se desfășoară în vederea formării, dezvoltării și menținerii capacităților motrice solicitate, în situații de urgență, contribuind și la îmbunătățirea stării de sănătate fizică și psihică a pompierilor.

Aceste aspecte sunt dezbătute și într-o cercetare proprie, în care problemele identificate au condus la alegerea temei și sunt următoarele:

1. Lipsa literaturii românești și, mai ales, lipsa manualelor care se adresează educației fizice de specialitate atât a efectivelor de pompieri militari, dar și a efectivelor de elevi și studenți din cadrul instituțiilor de formare profesională a acestei arme.

2. Lecțiile de educație fizică ale pompierilor se desfășoară stereotipic conform unor reglementări ce nu mai sunt de actualitate, tematicile referindu-se în special la capacitatea motrică generală (calități motrice și deprinderi și priceperi motrice de bază), în timp ce capacitatea motrică specifică și, implicit, educația fizică de specialitate fiind neglijate cu desăvârșire.

Competența profesională reprezintă *capacitatea de a realiza activitățile cerute la locul de muncă la nivelul calitativ specificat în standardul ocupațional* [4, p. 3].

Standard ocupațional – servanț pompier:

Elemente de competență:

1. Desfășoară activități de pregătire fizică generală și de specialitate

Criterii de realizare asociate rezultatului activității descrise de elementul de competență:

1.1. Pregătirea fizică se desfășoară periodic, conform reglementărilor interne specifice.

1.2. Pregătirea fizică se desfășoară în etape, gradual, conform scopului propus.

1.3. Pregătirea fizică se desfășoară în condiții speciale, având în vedere adaptarea în funcție de situațiile specifice de intervenție.

Criterii de realizare asociate modului de îndeplinire a activității descrisă de elementul de competență:

Desfășurarea activității de pregătire fizică generală și de specialitate se realizează cu atenție și conștiinciozitate.

Desfășurarea activității de pregătire fizică generală și de specialitate se realizează cu rigurozitate și preocupare.

Desfășurarea activității de pregătire fizică generală și de specialitate se realizează prin implicare activă [6, p. 4].

Din aceste considerente, este necesar ca în sistemul situațiilor de urgență, în cadrul procesului de pregătire, accentul să fie pus, exclusiv, pe educația fizică a pompierilor, evident, cu definirea și folosirea corectă a următorilor termeni specifici principali, de bază:

a) Educația fizică generală, proces instructiv-educativ bilateral, desfășurat în vederea perfecționării dezvoltării fizice / corporale a pompierilor și capacității motrice generale a acestora (calitățile motrice de bază – viteză, îndemânare, rezistență, forță) și deprinderile sau priceperile motrice de bază și utilitar-aplicative (mersul, alergarea, săritura, cățărarea, escaladarea, tracțiunea-împingerea, transportul de greutate).

b) Educația fizică de specialitate, proces instructiv-educativ bilateral desfășurat în vederea perfecționării capacității motrice specifice (calități motrice și deprinderi / priceperi motrice specifice) pompierilor, necesare executării misiunilor de intervenție în situații de urgență. Evident, capacitatea motrică specifică nu poate exista fără capacitatea motrică generală.

Pentru o acționare cât mai eficientă trebuie luate în considerare particularitățile adulților în contextul serviciului militar:

Motricitatea în etapa tinereții – vârsta mijlocie (25-35 ani)

Perioada este influențată de debutul activității profesionale, care pune bazele statutului social al tânărului. Se pot identifica o serie de aspecte-capacități, abilități – al căror progres se realizează în paralel cu creșterea experienței profesionale. Specializarea profesională conduce la evidențierea unor capacități superioare – observație vizuală, auz perfecționat, sensibilitate tactilă, coordonare etc.

În această etapă, performanța motrică nu este privită ca fiind pur fizică, ci dominant fizică, prin relația psihicului cu dinamica acțiunii motrice [3, p. 141].

Motricitatea la vârsta adultă (40-65 ani)

Adulții cunosc realizarea maximă profesională, armonizarea intereselor, echilibrarea personalității. Capacitatea senzorială discriminativă, sensibilitatea vizuală, latența motrică, acuitatea auditivă, sensibilitatea tactilă, înregistrează ușoare regresii [3, p. 143].

Până de curând, educația fizică de specialitate a pompierilor militari se rezuma doar la cele patru probe, sau segmente din acestea, din *Concursurile serviciilor profesioniste pentru situații de urgență*, și anume: *Scara de fereastră, Pista cu obstacole pe 100 m, Ștafeta 4 x 100 m și Realizarea dispozitivului de intervenție la motopompă.*

Noile orientări, însă, urmare a cerințelor impuse de diversitatea, intensitatea și amploarea situațiilor de urgență, determină apariția și utilizarea unor noi metode, procedee și mijloace de pregătire a pompierilor, cu eficiență maximă în atingerea scopului final: salvarea vieții oamenilor și animalelor, protejarea unor obiective și bunuri materiale, înlăturarea efectelor unor dezastre naturale sau provocate de om etc.

În propria lucrare de cercetare voi urmări aplicarea în cadrul lecțiilor de educație fizică de specialitate a pompierilor militari, al unui conținut al procesului de instruire restructurat pe folosirea ca mijloace a exercițiilor fizice complexe constând în diferite parcursuri, trasee aplicative, circuite motrice, efectuate, utilizând echipamentul, accesoriile și materialele din dotare, sub forma lucrului individual sau în grup în condiții apropiate de specificul intervențiilor, atunci, nivelul capacității motrice specifice va înregistra un progres semnificativ și într-o perioadă mult mai scurtă de timp comparativ cu folosirea metodelor clasice, deoarece se dezvoltă

calități motrice specifice și se perfecționează deprinderi și priceperi motrice specifice atât de necesare executării misiunilor încredințate.

Pe lângă toate acestea, încadrarea strictă în programul de educație fizică, o dotare materială și o bază sportivă bine dezvoltate, precum și conducerea lecțiilor de către profesioniști în domeniu nu poate decât să conducă la atingerea într-un timp foarte scurt a obiectivelor stabilite.

BIBLIOGRAFIE

1. CÂRSTEA, GHEORGHE. *Teoria și metodică educației fizice și sportului*. București: Editura Universul, 1993.
2. CÂRSTEA, GHEORGHE. *Teoria și metodică educației fizice și sportului – pentru examenele de definitivare și gradul didactic II*. București: Editura AN-DA, 2000.
3. DRAGNEA, ADRIAN; BOTA, AURA. *Teoria activităților motrice*. București, 1999.
4. *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 129/2000 privind formarea profesională a adulților*
5. O.M.A.I. nr. 154 din 03.03.2004 privind educația fizică a personalului Ministerului Administrației și Internelor
6. Autoritatea națională pentru calificări – standard ocupațional - servanți pompier, <https://www.igsu.ro/documente/SVPSU/standarde/Servant%20pompiers>

EDUCAȚIA FIZICĂ MILITARĂ, PARTE COMPONENTĂ ÎN PROCESUL DE FORMARE CONTINUĂ A POMPIERILOR MILITARI

*Moroșanu Petrică, Ofițer specialist educație fizică
ISUJ Dâmbovița - Târgoviște
doctorand, UPS „Ion Creangă” din Chișinău*

CZU: 796.015:614.84

Abstract

The military physical education is a fundamental component of the drill / learning process, which exploit all forms of collective or individual activity that takes place to form, develop and maintain the driven capacity required at peace, crisis and war, helping to improve state of physical and mental health of military personnel.

Key-words: military physical education, physical performance, physical and mental health.

Componentă a educației fizice generale, educația fizică militară cuprinde discipline înrudite prin finalități și obiective, diferențiate prin structuri și metodologii, dar care alcătuiesc un sistem ce își propune să îndeplinească un rol instructiv important. De fapt, ea s-a conturat prin adaptarea organizării și desfășurării educației fizice la solicitările pompierilor militari.

Analizând acțiunile pompierilor militari din punctul de vedere al efortului pe care acestea îl solicită, rezultă dimensiunile domeniului educației fizice în armată. Valorificarea posibilităților fiziologice și psihomotrice ale pompierilor pentru rezolvarea misiunilor este obiectivul prioritar pentru educația fizică militară.

Dinamismul acțiunilor, complexitatea formelor și procedeele de luptă, complementaritatea și suplețea lor pe toată durata unui conflict sunt caracteristici ale luptei armate care determină întregul conținut al acestei activități. Educația fizică militară este cea care asigură suportul cantitativ și calitativ biopsihomotric exprimat prin indici fiziologici de viteză, îndemânare, forță și rezistență, la care se adaugă un sistem variat de priceperi și deprinderi motrice.

Educația fizică militară pornește de la valorile psihomotrice ale categoriilor de militari pe anumite perioade, încadrate în limitele grupelor de vârstă, raportate la obiectivele și conținuturile